

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Lachmanna a Mgr. Martina Kříže v právní věci

žalobce: **ORLÍK NAD VLTAVOU, s.r.o.**, IČO: 450 23 930
sídlem Bělohorská 688/165, Praha 6

zastoupeného JUDr. Ing. Martinem Florou, Dr., advokátem,
sídlem Lidická 57, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**
sídlem Vršovická 65, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 6. 5. 2016, čj. 384/510/16 - Kr; 14817/ENV/16,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 6. 5. 2016, čj. 384/510/16 - Kr; 14817/ENV/16, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Ing. Martina Flory, Dr., advokáta.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 5. 2016, čj. 384/510/16 - Kr; 14817/ENV/16 (dále též „**Napadené rozhodnutí**“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí České inspekce životního prostředí,

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

oblastního inspektorátu České Budějovice (dále též „**správní orgán prvního stupně**“) ze dne 8. 2. 2016, čj. ČIŽP/42/OOL/SR01/1505314.008/16/CJV (dále též „**Prvostupňové rozhodnutí**“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím **správní orgán prvního stupně** uložil žalobci podle § 4 písm. c) zákona č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Inspekci**“), pokutu ve výši 300 000 Kč za ohrožení životního prostředí v lesích, které měl žalobce způsobit tím, že v souvislosti s vybudováním přibližovací cesty multifunkčního charakteru a oborního plotu zadal a nechal provést v měsících listopadu až prosinci 2014 těžbu dříví na pronajatých lesních pozemcích p. č. 996/1, 1019, 1072/1 (KN) a lesních pozemcích p. č. 1024/1, 1075/1, 1056/1 a 1056/2 (PK) v k. ú. Jetětice, konkrétně, dle platného lesního hospodářského plánu LHC ORLÍK NAD VLTAVOU, LHC č. 207705 v lesních porostech 284A - porostní skupina 4a, 284B - porostní skupina 4, 284D - porostní skupina 4a, 283B - porostní skupina 3a, 283D - porostní skupiny 3, 4a, 283G - porostní skupiny 4a, 3a, 4d, 292C - porostní skupiny 4a, 4b, 5, 294E - porostní skupiny 6a, 4, 294J - porostní skupina 5b, 296C - porostní skupiny 4, 8. Provedenou těžbou došlo podle **správního orgánu prvního stupně** v lesních porostech do 80 let věku k odlesnění linie v nesouvislé celkové délce 1990 m a šířce v rozmezí od 6 m do 11 m se vznikem nesouvislých odlesněných ploch o celkové výměře cca 1,55 ha. Tímto jednáním žalobce podle **správního orgánu prvního stupně** vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických činitelů - hmyzích škůdců (kůrovců) na otevřených, osluněných porostních stěnách a abiotických činitelů - bořivých větru, sněhu na porostních stěnách porostních skupin ve věku do 80 let otevřených od jihu a západu u odlesněné linie a vodní eroze na odlesněné ploše.
3. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti Prvostupňovému rozhodnutí a naposledy uvedené rozhodnutí **správního orgánu prvního stupně** potvrdil.

II. Rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

4. Žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí rekapituloval průběh **správního řízení** a shrnul obsah námitek, jimiž žalobce v odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí proti závěrům **správního orgánu prvního stupně** brojil.
5. K námitkám zpochybňujícím závěry o vytvoření podmínek ohrožení životního prostředí realizací rozčleňovacího lesního průseku - linky (bod 1 odvolacích námitek) žalovaný uvedl, že **správní orgán prvního stupně** zjistil, že žalobce těžbou, provedenou v listopadu až prosinci 2014, vytvořil v předmětné lokalitě v k. ú. Jetětice souvislou odlesněnou linii v šíři od 6 do 11 m, přičemž na části plochy došlo k odstranění pařezů bagrem a většina plochy byla vyrovnána do roviny. Jako činnost prováděnou v rozporu s ustanoveními zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**lesní zákon**“), **správní orgán prvního stupně** vyhodnotil pouze těžbu za účelem vytvoření multifunkční linky v lesních porostech ve věku do 80 let, v nichž byla linka vytvořena buď rozšířením stávajících linek (v celkové délce cca 1270 m) nebo realizací zcela nové linky (v délce cca 720 m). Celková délka odlesněné linie v dotčených lesních porostech ve věku do 80 let činí 1 990 m, její šíře se pohybuje od 6 m do 11 m a celková odlesněná plocha činí podle žalovaného cca 1,55 ha. **Správní orgán prvního stupně** přitom při posuzování činnosti žalobce ve vztahu k porušení § 34 odst. 2 lesního zákona uvedl možné negativní dopady výstavby lesních cest na

přírodní prostředí v lesích (tzn. snížení produkční plochy, nepříznivé ovlivňování vodohospodářských poměrů v horských a pahorkatinných územích, zvýšení předpokladu vodní eroze lesní půdy a podložních zemin, zvýšení nebezpečí větrných a sněhových kalamit, vytváření nových klimatických, půdních, mikroreliefních a porostních podmínek v blízkosti nově vybudovaných cest, riziko vzniku korní spály na okrajových stromech, riziko napadení okrajových stromů s narušeným kořenovým systémem škůdci), které čerpal z konkrétních odborných publikací, zabývajících se zásadami pro navrhování a realizaci lesní dopravní sítě a z ČSN 73 6108 z roku 1996.

6. Žalovaný se ztotožnil s hodnocením správního orgánu prvního stupně, že šíře odlesněné linie v rozsahu od 6 do 11 m v porostech ve věku do 80 let, kdy po většině trasy převažuje šíře od 7 do 8 m, je s ohledem na její účel původně prezentovaný žalobcem, tj. rozčleňovací hospodářská linie budoucího rozdělení lesa či strategická vývozní a přibližovací linka, nestandardní a mající negativní vliv na své okolí. Lesní dopravní síť musí být podle žalovaného s ohledem na dříve uvedená rizika navrhována a realizována tak, aby zaručovala optimální zpřístupnění lesa při minimálním rozsahu výstavby, zemních prací a při minimálním riziku vzniku erozních škod. Šíře odlesněného pruhu má být proto omezena jen na splnění nezbytných technických požadavků pro návrh trasy. Pro potřeby hospodaření v lese je přitom podle žalovaného naprosto dostačující lesní cesta o šíři do 4 m. I samotný lesní zákon považuje podle žalovaného za „lesní pozemky“ podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona pouze nezpevněné lesní cesty o šíři do 4 m.
7. Žalovaný dále shrnul závěry správního orgánu prvního stupně ve vztahu k § 31 odst. 1 lesního zákona, podle nichž uvedeným odlesněním nelze zlepšovat stav či odolnost lesních porostů. Doplnil, že podle závěrů správního orgánu prvního stupně nelze předmětné odlesnění považovat ani za výchovu lesního porostu ve smyslu ustanovení § 2 písm. k) lesního zákona a tedy ani těžbu za tímto účelem nelze považovat za těžbu předmětní úmyslnou, neboť ta je v § 2 písm. l) lesního zákona definována jako těžba prováděná za účelem výchovy porostu. Provedená těžba tak měla být považována za těžbu mimořádnou.
8. Žalovaný doplnil, že tvrzení žalobce o důvodu těžby hodnotil na základě listin obsažených ve spisu jako rozporuplná a zavádějící. Ze spisu je podle žalovaného zřejmé, že odlesnění linie ve výsledné šíři od 6 m do 11, odstranění pařezů na části plochy a vyrovnaní většiny plochy do roviny, byly provedeny již k datu kontroly dne 16. 1. 2015 a žalobce poté již dotčenou linii nerozšiřoval. Žalovaný nepochyboval o tom, že odlesnění linie ve výsledné šíři nesouviselo v řešené lokalitě již od samého počátku vývoje kauzy pouze s rozčleňováním a zpřístupňováním lesních porostů, ale souviselo též s připravovanou změnou trasy oborního plotu. Uvedené podle žalovaného vyplývá již z písemnosti ze dne 29. 10. 2014 adresované městskému úřadu ve věci návrhu změny vedení trasy oborního plotu oproti původnímu povolení z roku 2013.
9. K námitce žalobce, že důvodem těžby v lesních porostech do 80 let byla jejich výchova, žalovaný s odkazem na § 2 písm. k) lesního zákona konstatoval, že v rámci výchovy lesního porostu lze provést též jeho základní rozčlenění vyklizovacími nebo přibližovacími linkami. Ačkoli lesní zákon maximální možnou šíři lesních průseků nebo lesních linek (cest) přímo nespecifikuje, neznamená to podle žalovaného, že by jejich šíře mohla být bez dalšího neomezená. Žalovaný doplnil, že při realizaci lesních cest, průseků a jiných zařízení v lese, musí být dodržována všechna ustanovení lesního zákona, stanovující obecné i konkrétní podmínky pro tyto činnosti. Žalovaný nepovažoval multifunkční linii o šíři od

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

6 do 11 m, spojenou s umístěním oborního oplocení, za základní rozčleňování lesního porostu v rámci výchovy lesa. Doplnil, že ustanovení § 34 odst. 2 lesního zákona přímo stanovuje, že výstavba a údržba přibližovacích linek, lesní dopravní sítě a ostatních zařízení v lesích nesmí působit ohrožení stability lesních porostů, zvýšené nebezpečí eroze nebo nepřiměřené poškození půdy a vodního režimu v daném území. Lesní zákon tedy citovaným ustanovením podle žalovaného *de facto* zakazuje zřizování a provozování uvedených prvků takovým způsobem, kterým by les byl ohrožován nebo poškozován.

Zájem na zachování lesa zde musí dle doktrinálních závěrů jednoznačně převažovat nad zájmem či jen pohodlností nebo lhostejností ve volbě míst a způsobů provozování lesní dopravy. Tvzení žalobce, že pro využití velkých harvestorů, vyvážecích souprav a pro příčné umístění pracovního stroje v tomto exponovaném, značně členitém území by bylo nepřijatelnější vytvořit linii o šíři 12 m v celé její délce, považoval žalovaný za účelové. Stejně tak žalovaný hodnotil žalobcem prezentované příklady lesních průseků z jiných majetků s tím, že není zřejmé, v jakém konkrétním místě se nacházejí, jakým způsobem a v jakém věkovém stadiu lesních porostů v minulosti vznikly.

10. Bezpředmětnou shledal žalovaný související námitku žalobce, že provedená těžba nesplňuje doslovný výklad těžby mýtní úmyslné ani těžby mimořádné (a tudíž ji lze považovat za součást těžby výchovné), s tím, že rozlišení druhu těžby ve vztahu k lesnímu zákonu nemá podle žalovaného na úvahu o naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci vliv. Žalovaný se z takto popsanych důvodů ztotožnil se závěrem správního orgánu prvního stupně, že realizovaná multifunkční linie v šíři od 6 do 11 m v lesních porostech ve věku do 80 let byla provedena v rozporu s ustanovením § 34 odst. 2 lesního zákona, popřípadě i v rozporu s § 31 odst. 1 lesního zákona.
11. K námitkám zpochybňujícím naplnění znaku skutkové podstaty správního deliktu dle § 4 písm. c) zákona o inspekci (bod 2 odvolacích námitek) žalovaný uvedl, že shledal úvahy správního orgánu prvního stupně týkající se hodnocení negativních dopadů odlesnění linie na konkrétní lesní porosty ve věku do 80 let nedostačujícími a přistoupil k doplnění úvah o vytvoření podmínek pro působení škodlivých činitelů a vzniku ohrožení životního prostředí v lesích, způsobeného jednáním žalobce, resp. k jejich nahrazení vlastními úvahami. Uvedený postup podle žalovaného umožňuje ustanovení § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**správní řád**“), a je též v souladu se současnou judikaturou, např. s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. 10 Ca 66/2008. Žalovaný v tomto směru uvedl, že konkretizoval některé obecné úvahy správního orgánu prvního stupně ohledně vytvoření podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů a s nimi spojeného ohrožení životního prostředí v lesích.
12. K námitce žalobce týkající se negativního ovlivnění vodního režimu a půdních poměrů v předmětných lesních porostech, žalovaný nesouhlasil s tím, že by zde zvýšení a urychlení odtoku vody z území, ani vodní eroze lesní půdy a podložních zemin nepřicházely v úvahu. Poukázal na geomorfologický význam lesních porostů i lesních cest pro odtokový režim povrchových vod a fluvialní pochody. Žalovaný popsal změnu v odtokovém režimu v dotčené lokalitě s tím, že zvýšené riziko vodní eroze lesní půdy hrozí zejména v místech křížení multifunkční linie s trvalými nebo občasnými vodotečemi. Riziko erozivního působení povrchových vod je navíc podle žalovaného znásobeno realizovanými terénními úpravami, kterými došlo k významnému narušení soudržností lesní půdy. V této

souvislosti poukázal na rizika urychleného odnosu půdy, bahenních proudů a půdních sesuvů. Doplnil, že zhoršování půdních poměrů v lokalitě může být způsobeno i zvýšeným výparem z půdy v okrajích dotčených lesních porostů a následným poklesem vzdušné vlhkosti. Změna mikroklimatu se může vlivem postupného prořezávání dotčených lesních porostů nahodilými těžbami podle žalovaného zhoršovat a zasahovat hlouběji směrem do jejich nitra. Žalovaný v této souvislosti uzavřel, že odlesnění provedené v rozsahu deklarovaném správním orgánem prvního stupně může mít na změnu vodního režimu, půdních poměrů a tím i stanovištních poměrů v řešeném území významný vliv.

13. Žalovaný dále popsal důvody, pro které se neztotožnil s námitkami žalobce odmítajícími možnost ohrožení porostních stěn působením větru a sněhu.
14. Nesouhlasil ani s tvrzením žalobce, že úbytek produkční plochy bude plně kompenzován efektivnějším využitím zpřístupněného území, nástupem světlostního přírůstu v nejbližším okolí a posílením ostatních funkcí lesa. Nástup světlostního přírůstu nelze podle žalovaného paušalizovat na celou trasu. Dřevinám v obnažených porostních okrajích, nyní vystaveným dlouhotrvajícímu slunečnímu záření, hrozí podle žalovaného zároveň napadení kůrovci, korní spála a na ní navazující riziko napadení dřevokaznými houbami. Žalovaný doplnil, že „příznivé“ světlostní poměry způsobí zároveň nálet nežádoucích dřevin a nástup typické světlomilné vegetace obsazující okraje lesních cest a jejich šíření do nitra porostů, kde může docházet k zabuření porostních světlin, vzniklých po případných nahodilých těžbách.
15. K tvrzení žalobce o efektivnějším využití zpřístupněného území a posílení ostatních funkcí lesa realizací multifunkční linie žalovaný podotknul, že mu není zřejmé, jaká hlediska ve využití území a v posílení funkcí lesa žalobce upřednostňuje. Ze všech vyjádření žalobce i z výsledného stavu odlesněné linie je podle žalovaného zřejmé, že hlavním účelem vybudování multifunkční linie bylo zajištění případného servisu oborního oplocení a přístupu do lesních porostů ležících mimo oboru za účelem jejich obhospodařování. Vytvořením lesní cesty nedojde podle žalovaného k posílení rekreační funkce dotčené části lesa.
16. K tvrzení žalobce o vedení trasy přibližovací cesty po „neexponované horní hraně svahu“ žalovaný uvedl, že právě tato náhorní část svahu je více vystavena působení všech klimatických činitelů, přičemž k vystavení dotčených lesních porostů účinkům škodlivých abiotických i biotických činitelů přispěly částečně i rozsáhlé holé seče v lesních porostech nacházejících se ve svazích pod multifunkční linií.
17. Žalovaný shledal irelevantním tvrzení žalobce, že rozčleňovací linie a lesní cesty částečně přebírají kladné atributy zpevňovacích pěstebních prvků – odluk, rozluk, závor, tzn. prvků výchovy, uplatňovaných v porostech mladších 80 let, s tím, že způsob, doba zakládání i důvody pro realizaci uvedených zpevňovacích prvků jsou zcela odlišné.
18. Žalovaný doplnil, že ze spisu je zřejmé, že vybudování servisní linky podél oborního oplocení žalobce v roce 2013 nepožadoval, a nijak nerozporoval, že stavbu oborního plotu městský úřad povolil umístit v dolní části svahu naprosto nedostupné mechanizací a patrně i skrze samotné lesní porosty. Součástí obory se tak původně měly podle žalovaného stát i strmé svahy podél Hrejkovického potoka a vodního díla Orlík.

19. K námitkám nepodloženosti formulací o ohrožení životního prostředí a dalším námitkám vzneseným pod bodem 3 odvolacích námitek žalovaný uvedl, že k naplnění skutkové podstaty jiného správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci postačí již ohrožení životního prostředí v lesích a tudíž ke konkrétnímu škodlivému následku, tzn. k poškození životního prostředí v lesích, dojít nemusí. S ohledem na konstantní judikaturu není dle žalovaného nutno ohrožení životního prostředí v lesích prokazovat konkrétním následkem nebo přesně srovnatelným příkladem, není tedy ani nutno narušení a poškození lesních porostů podél linie jakkoli kvantifikovat. U ohrožení životního prostředí v lesích nelze podle žalovaného zároveň ani předjímat, kteří konkrétní škodliví biotičtí či abiotičtí činitelé budou působit či kteří se prosadí dříve, a vyžadovat po správním orgánu prvního stupně, aby toto beze zbytku vymezil. Musí však být podle žalovaného řádně prokázáno, že podmínky pro jejich působení byly vytvořeny.
20. Žalovaný zdůraznil, že žalobce nebyl sankcionován za realizaci běžné lesní cesty v rámci hospodaření v lese, ale za vytvoření lesní cesty takových parametrů, která svojí existencí les oslabuje a negativně ovlivňuje jeho jednotlivé funkce. Poukázal na vypořádání námitek týkajících se konkrétních negativních dopadů na půdoochrannou, vodochrannou a klimatickou funkci lesa a vzniku podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů v předmětných lesních porostech ve věku do 80 let. Doplnil, že vytvoření podmínek pro negativní působení kůrovců a větru otevřením porostních stěn lesních porostů od jihu až západu je navíc doloženo zjištěními, zaznamenanými v protokolu z místního šetření, které žalovaný uskutečnil dne 19. 8. 2015, a zejména v protokolu z ústního jednání a venkovního šetření dne 18. 11. 2015. Žalovaný v této souvislosti vyložil, proč není dle jeho názoru pravdivé tvrzení žalobce, že zvýšené ohrožení lesa nebylo potvrzeno.
21. Žalovaný připustil, že nepříznivé klimatické podmínky a příchod semenného roku jsou celorepublikovou záležitostí a že tyto skutečnosti měly vliv nejen na stav lesních porostů v okrajích linie, ale i na ostatní lesní porosty v širším okolí. Zdůraznil, že při plánování činností v rámci hospodaření v lese se však s těmito okolnostmi musí počítat a jejich možný vliv na lesní porosty volbou správných postupů minimalizovat. Žalovaný přitom nevnímá spojení dvou záměrů, tj. realizaci multifunkční linie – lesní cesty na horní hraně svahu a současnou realizaci rozsáhlých holých obnovních sečí lesních porostů ve svazích pod touto linií v lokalitě, která je vzhledem ke své poloze značně ovlivňovaná nepříznivými účinky klimatických činitelů, jako vhodné řešení. Zřizování a provozování lesních cest nesmí les ohrožovat ani ho poškozovat, zájem na zachování lesa zde podle žalovaného jednoznačně převažuje nad volbou místa a nad způsobem provozování lesní dopravy. Princip předběžné opatrnosti vyplývá podle žalovaného i z § 11 odst. 1, § 13 odst. 2 především pak z § 31 lesního zákona. Žalovaný uzavřel, že námitky žalobce, které se týkají konkrétních zjištěných poškození biotickými nebo abiotickými činiteli a požadavku na jejich kvantifikaci, považoval s ohledem na takto popsané důvody za bezpředmětné.
22. K námitkám poukazujícím na zmínky o existenci regionálního biocentra ÚSES, ptačí oblasti, či kategorii lesa zvláštního určení a lesa ochranného v odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí (bod 5 odvolacích námitek) žalovaný uvedl, že správní orgán prvního stupně využil uvedené prvky pouze pro zdůraznění významu zvýšených mimoprodukčních – ekologických funkcí lesa v předmětném území a žádné zásadní závěry z nich nevyvodil. Není přitom rozhodné, zda správní orgán prvního stupně řadil rozčleňovací linii mezi pozemky určené k plnění funkcí lesa podle § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

23. Žalovaný považoval za dostatečně prokázané, že žalobce vlastním zaviněním vytvořil podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů a touto svojí činností ohrozil životní prostředí v lesích, čímž došlo ke spáchání správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci.
24. K námitkám týkajícím se uložené pokuty (bod 4 odvolacích námitek) žalovaný v odůvodnění Napadeného rozhodnutí odmítl tvrzení žalobce, že multifunkční linie o šíři od 6 do 11 m je prvkem souvisejícím s řádným hospodařením v lese. Poukázal mj. na rozporuplná tvrzení žalobce již v samotném proběhu prvoinstančního řízení, z nichž je dle žalovaného zcela zřejmé, že šíře odlesněné linie byla již od samého počátku přizpůsobena i plánovanému umístění oborního plotu, tedy prvku souvisejícímu s myslivostí a nikoli s hospodařením v lese ve smyslu lesního zákona.
25. Žalovaný rekapituloval úvahu správního orgánu prvního stupně o výši pokuty. Uvedl, že pokutu ve výši 300 000 Kč, tj. 6 % z částky, kterou lze za tento správní delikt maximálně uložit, považuje vzhledem k učiněným zjištěním za přiměřenou. Doplnil, že ačkoli správní orgán prvního stupně hodnotil závažnost spáchaného správního deliktu jako vysokou, uložil sankci při dolní hranici zákonem stanovené částky. Z odůvodnění rozhodnutí jsou podle žalovaného dobře patrná všechna hlediska, jimiž se správní orgán prvního stupně při své úvaze o výši uložené sankce řídil, zabýval se i rizikem jejího likvidačního působení na žalobce. Rovněž přihlédl k tomu, že se jedná o první protiprávní jednání žalobce, které správní orgán prvního stupně řešil. Žalovaný popsal na str. 15 – 16 Napadeného rozhodnutí důvody, pro které se s dílčími odvolacími námitkami směřujícími do výše uložené pokuty neztotožnil.
26. Na str. 16 – 17 Napadeného rozhodnutí pak žalovaný odmítl další námitky žalobce stran procesu povolení změny stavby oborního plotu a procesu povolení terénních úprav v trase odlesněné linie. Žalovaný doplnil, že žalobci byla uložena pokuta za ohrožení životního prostředí v lesích, způsobené odlesněním linie o nestandardní šíři v lesních porostech ve věku do 80 let v rozporu s lesním zákonem, nikoli za ohrožení životního prostředí v lesích realizací oborního plotu či terénních úprav na této linii.
27. Žalovaný uzavřel, že v Prvostupňovém rozhodnutí ani v řízení, které mu předcházelo, neshledal nezákonnosti, pro něž by bylo nutné toto rozhodnutí zrušit. Doplnil, že nedostatky v odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí, týkající se ohrožení životního prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů, napravil v souladu se zákonem, a to doplněním vlastních úvah, vycházejících z obsahu spisového materiálu. Konstatoval, že žalobce je za spáchání správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci plně odpovědný. Výše pokuty odpovídá jeho závažnosti a žalovaný neshledal právní ani věcné důvody k jejímu snížení.

III. Žaloba

28. Žalobce v části I. podané žaloby rekapituloval průběh správního řízení a jemu předcházející kontroly vedené s vlastníkem dotčených pozemků.
29. Žalobce v rámci **prvního žalobního bodu** namítl, že správní řízení ukončené vydáním Napadeného rozhodnutí bylo zahájeno na základě kontroly, jejíž výsledky byly zachyceny v dílčím protokolu ze dne 16. 1. 2015, čj. ČIŽP/42/OOL/1500261.002/15/CJV, a v závěrečném protokolu ze dne 12. 3. 2015, čj. ČIŽP/42/OOL/1500261.003/15/CJV (dále jen „**Závěrečný protokol**“). V obou protokolech je přitom za kontrolovanou osobu

označen vlastníkem předmětných pozemků, stejně jako tomu bylo v oznámení o zahájení kontroly ze dne 5. 1. 2015, čj. ČIŽP/42/OOL/1500261.001/15/CJV.

30. Žalobce namítl, že kontrola však byla již od samého počátku fakticky prováděna též (a zejména) u žalobce, jehož zaměstnanci se jejího průběhu se souhlasem správního orgánu prvního stupně účastnili. Vznik stavu, který byl předmětem kontroly, byl podle žalobce ze strany správního orgánu prvního stupně od samého počátku přičítán žalobci, od kterého rovněž bylo požadováno předložení potřebných podkladů a podání potřebných vysvětlení. To, že za kontrolovanou osobu byl sice formálně označen vlastník, ovšem ve faktické rovině byla kontrola prováděna u žalobce, je podle jeho přesvědčení vyjádřeno i v Závěrečném protokolu, kde je s odkazem na dokumenty kontrolnímu orgánu známé od počátku kontroly avizováno, že správní řízení nebude zahájeno s vlastníkem, neboť nositelem práv a povinností, o které při výkonu kontroly šlo, je žalobce.
31. Žalobce s poukazem na vymezení pojmu kontrolované osoby v zákoně č. 255/2012 Sb., kontrolním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**kontrolní řád**“), uvedl, že postavení kontrolované osoby vyplývá z faktického stavu, nikoliv z formálního označení v oznámení o zahájení kontroly. Přestože byl žalobce kontrolovanou osobou ve smyslu kontrolního řádu, nebyl mu v rozporu s ustanovením § 12 odst. 3 kontrolního řádu dosud doručen stejnopis Závěrečného protokolu, s jehož obsahem byl nucen se seznámit neformální cestou. Námitky proti kontrolním zjištěním, které žalobce na základě neformálně získaného protokolu podal, byly přípisem správního orgánu prvního stupně ze dne 9. 4. 2015, čj. ČIŽP/42/OOL/1500261.006/15/CJV, zamítnuty jako podané osobou neoprávněnou s odůvodněním, že kontrolovanou osobou byl v daném případě vlastník, nikoliv žalobce. Námitky žalobce byly vyřízeny až v navazujících rozhodnutích vydaných v řízení o uložení sankce, takový postup však byl podle žalobce v rozporu s § 14 odst. 3 kontrolního řádu, neboť k zahájení řízení došlo až poté, co byly námitky žalobce zamítnuty.
32. Žalobce uzavřel, že byl postupem správního orgánu prvního stupně zcela zbaven práv, která kontrolované osobě přiznává kontrolní řád, přičemž tato vada nebyla žalovaným v Napadeném rozhodnutí odstraněna. Popsanou vadu považoval žalobce za podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, které mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé ve smyslu § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Žalobce doplnil, že s ohledem na závěry vyslovené v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2004, čj. 5 A 55/2001 - 68, aplikovatelné i na kontrolní řád, se soudní ochrany před postupem správního orgánu prvního stupně při provádění kontroly nebyl oprávněn domáhat dříve.
33. Žalobce dále pod **druhým žalobním bodem** namítal, že nebyly naplněny zákonné podmínky pro uložení sankce. Konkrétně namítl, že skutkem specifikovaným v Prvostupňovém rozhodnutí nedošlo a ani nemohlo dojít k naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. Uvedl, že v řízení bylo prokázáno a bylo již od zahájení řízení nesporné, že těžba, v jejímž provedení spatřují správní orgán prvního stupně a žalovaný delikt ní jednání, nebyla provedena žalobcem, nýbrž subjekty, které ji provedly pro žalobce v právním postavení zhotovitelů na základě jeho objednávky. To je dle žalobce zřejmé již ze Závěrečného protokolu, dle něhož se „*subjekty, které se podílely na vyklízení dřevní hmoty a úpravách povrchu linky v předmětné části porostu 284D*“ a jejichž identita byla správnímu orgánu prvního stupně od počátku známa, zahájí samostatná řízení. Tataž skutečnost ovšem podle žalobce vyplývá i z

vymezení skutku v Prvostupňovém rozhodnutí, když žalobci není kladeno za vinu, že těžbu odporující § 34 odst. 2 lesního zákona provedl, nýbrž to, že tuto těžbu „zadal a nechal provést“.

34. Žalobce namítl, že zadání těžby, tedy uskutečnění objednávky jejího provedení u třetí osoby, a následné uzavření smlouvy o dílo ovšem nelze považovat za „jednání či opomenutí, kterým by byly vytvořeny podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů“ ve smyslu § 4 písm. c) zákona o inspekci, a to i kdyby skutečně platilo, že těžba byla následně realizována v rozporu s ustanovením § 34 odst. 2 lesního zákona a že tím došlo k ohrožení či poškození životního prostředí v lesích. Samotným uskutečněním objednávky na provedení těžby, ani navazujícím uzavřením smlouvy o dílo podle žalobce životní prostředí v lesích nebylo a nemohlo být ve smyslu § 4 písm. c) zákona o inspekci nijak ohroženo, neboť uskutečněním objednávky na provedení těžby, ani navazujícím uzavřením smlouvy o dílo v žádném ohledu nedošlo ke vzniku podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů jednáním nebo opomenutím žalobce. Žalobce zdůraznil, že podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů, které v dotčených lesních porostech mladších 80 let existovaly, nebyly uskutečněním objednávky na provedení těžby, ani navazujícím uzavřením smlouvy o dílo nijak změněny. V opačném případě by byla objektivní stránka správního deliktu v případě činností uskutečněných následně v rozporu se zákonem naplněna již uzavřením smlouvy, a to i v případě, že by na jejím základě nebyla nakonec žádná činnost realizována např. v důsledku následného odstoupení nebo porušení prodlení zhotovitele. Tak tomu však podle žalobce není.
35. Žalobce v tomto směru uzavřel, že uskutečněním objednávky na provedení těžby, ani navazujícím uzavřením smlouvy o dílo proto nebyly a nemohly být ani vytvořeny podmínky pro působení biotických či abiotických činitelů. K vytvoření těchto podmínek došlo nejvýše následnou realizací těžby.
36. Žalobce doplnil, že jednání vytýkané žalobci, tedy učinění objednávky a navazující uzavření smlouvy o provedení těžby (smlouvy o dílo) se třetí osobou, resp. osobami, nelze považovat za porušení ustanovení § 34 odst. 2 lesního zákona, které je žalobci vytýkáno, nebylo porušením žádné právní povinnosti žalobce vyplývající ze zákona o inspekci či z lesního zákona. Bez porušení právní povinnosti přitom ovšem naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle ustanovení § 4 písm. c) zákona o inspekci vůbec nepřipadá podle žalobce v úvahu, což dle žalobce potvrzuje ustálená judikatura (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2004, čj. 5 A 42/2002 - 43).
37. Napadené rozhodnutí podle žalobce odporuje publikované judikatuře týkající se správních deliktů v oblasti ochrany životního prostředí i v jiném ohledu. Z jeho obsahu je totiž zřejmé, že jednáním, které správní orgány považují za ohrožení životního prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení škodlivých činitelů ve smyslu § 4 písm. c) zákona o inspekci, fakticky není uzavření smlouvy o dílo se subjekty, které těžbu provedly, nýbrž právě samo provedení těžby stromů na ploše linky v těch z dotčených lesních porostů, které jsou mladší 80 let. Žalobce v této souvislosti namítl, že rozhodovací praxe správního orgánu prvního stupně, jakož i rozhodovací praxe Ministerstva životního prostředí a správních soudů, týkající se zákona o inspekci a dalších předpisů z oblasti ochrany životního prostředí, ovšem považuje za osobu odpovědnou za spáchání správního deliktu tradičně toho, kdo jednání, které je příčinou deliktně relevantního následku (a tedy znakem skutkové podstaty správního deliktu), vlastním jménem a na vlastní odpovědnost

provedl (žalobce v tomto směru poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, čj. 1 As 86/2011 - 57).

38. Žalobce se však v posuzovaném případě zjevně nenacházel v postavení realizátora těžby, nýbrž v postavení jejího objednatele. Zákon o inspekci, správní řád ani jiný zákon však neupravuje institut účastenství na spáchání správního deliktu v podobě organizátorství a nestanoví, že účastenství v podobě organizátorství je postižitelné stejně, jako vlastní vytvoření protiprávního stavu. Právní předpisy proto ani podle žalobce nepředpokládají, že by osoba v postavení žalobce, tzn. v postavení objednatele, byla z titulu „organizátorství“ postižitelná stejně, jako přímý původce protiprávního stavu, ale naopak trvají na jednoznačné identifikaci přímého původce závadného stavu. Žalobce v tomto směru poukázal na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2007, čj. 2 As 40/2007 - 60. Neexistenci zákonné úpravy „spoluodpovědnosti“ za vznik závadného stavu nelze podle žalobce překlenout a mezeru v zákoně zaplnit ani analogickou aplikací trestních předpisů o účastenství na trestném činu, neboť by se jednalo o nepřipustné použití analogie k tíži pachatele. Takový závěr podle žalobce jednoznačně plyne z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, čj. 1 As 236/2014 - 22.
39. Žalobce shrnul, že rozhodnutím správních orgánů byla žalobci uložena sankce za jednání, které vůbec nenaplnňuje znaky skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. Výklad odpovídajících ustanovení zákona o inspekci a lesního zákona, který podávají správní orgány ve svých rozhodnutích a který tvoří základ jejich závěru o deliktní odpovědnosti žalobce, je podle žalobce nepřipustně extenzivní a odporuje závěrům vyjádřeným v ustálené judikatuře týkající se trestání za správní delikty v oblasti ochrany životního prostředí. Napadené rozhodnutí je proto podle žalobce nezákonné, neboť je v rozporu se zásadou není zločinu ani trestu bez zákona.
40. V rámci **třetího žalobního bodu** žalobce namítal nesprávnost a nepřezkoumatelnost závěru o ohrožení životního prostředí v lesích vytýkaným skutkem. Konstatoval, že předpokladem pro vznik odpovědnosti za delikt podle § 4 písm. c) zákona o inspekci je mj. skutečnost, že jednání nebo opomenutí, ve kterém je spatřováno naplnění skutkové podstaty správního deliktu, mělo za následek vznik kvantifikovatelného ohrožení nebo poškození životního prostředí v lesích. Existence tohoto poškození či alespoň ohrožení životního prostředí v lesích musí být přitom podle žalobce v souladu se závěry vyslovenými Nejvyšším správním soudem v usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 7. 2008, čj. 1 As 15/2007 - 141, předmětem dokazování. Žalobce zdůraznil, že Nejvyšším správním soudem vyžadovaný důkaz ohrožení životního prostředí však v řízení vedeném se žalobcem nebyl proveden, když není vůbec popsána konkrétní podoba ohrožení životního prostředí v lesích, které mělo být jednáním kladeným žalobci za vinu (uskutečnění objednávky na provedení těžby) vyvoláno. Správní orgány ve svých rozhodnutích věnují podle žalobce veškerou pozornost popisu hypotetických škodlivých následků, které na životní prostředí má, nebo může mít vlastní provedení těžby dotčených lesních porostů mladších 80 let na ploše linky. To však žalobci vytýkáno není; žalobce je činěn odpovědným za to, že ohrozil životní prostředí v lesích tím, že těžbu v dotčených lesních porostech mladších 80 let „zadal a nechal provést“, tedy že její provedení objednal, tj. uzavřel ohledně ní smlouvy (smlouvy) o dílo. Podle žalobce bylo nutno zkoumat, jakou konkrétní podobu a intenzitu mělo ohrožení životního prostředí v lesích vyvolané právě tímto jednáním, tedy uzavřením smlouvy o dílo. To se podle jeho přesvědčení nestalo. Napadené rozhodnutí je tak podle žalobce i z těchto důvodů nezákonné, neboť nebylo

prokázáno naplnění základního požadavku pro vznik deliktů odpovědnosti podle § 4 zákona o inspekci – ohrožení životního prostředí v lesích jednáním žalobce. Napadené rozhodnutí je podle žalobce současně nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, jelikož jsou v něm obsáhle popisovány negativní následky jednání, kterého se žalobce prokazatelně nedopustil (vlastní provedení těžebního zásahu).

41. Pod **čtvrtým žalobním bodem** žalobce obsáhlými námitkami poukazoval na nesprávnost závěrů o ohrožení životního prostředí provedením těžby při zřízení linky. Žalobce odkázal na svá vyjádření v průběhu kontroly s tím, že v nich popisoval důvody, pro které bylo vytvoření linky zadáno, které následně opakoval ve všech svých písemných podáních učiněných vůči správním orgánům. Závěr žalovaného, že *„tvrzení společnosti o důvodu těžby odvolací orgán hodnotí na základě listin obsažených ve spisu jako rozporuplná a zavádějící“*, nemá podle žalobce v obsahu spisu oporu. V průběhu řízení nedošlo podle žalobce z jeho strany k vypuštění žádného z od počátku uváděných důvodů, ani k doplnění důvodu nového.
42. Žalobce uvedl, že podstatou sporu mezi žalobcem a kontrolními orgány pak je rozdílnost názoru na zákonnost zřízení linky v dotčených porostech mladších 80 let právě v té šíři, která byla zvolena. V řízení bylo přitom dle žalobce zjištěno, že tato šíře kolísá od 6 do 10 m měřených mezi jednotlivými kmeny. Závěry správních orgánů poukazující na šíři linky 6 – 11 metrů, tvrzení o provedení terénních úprav jejího povrchu zarovnáním do roviny ještě před 16. 1. 2015 či realizace oplocení obory z pozinkovaného plechu vychází podle žalobce ze skutkových zjištění, která nemají ve spisu oporu.
43. Žalobce zdůraznil, že správní orgány nečiní sporným, že ke zřízení linky ve zjištěné trase byl žalobce oprávněn. Šíři linky v rozmezí 6 až 10 m však označují za „nestandardní“, když „standardu“ by podle obou kontrolních orgánů linka odpovídala pouze, měla-li by šíři do 5 m. Podle žalobce neobstojí závěr, že by provedení těžby lesních porostů mladších 80 let v šíři linky, tedy v rozmezí 6 – 10 m, bylo v podmínkách ČR skutečně nestandardní. Žalobce uvedl, že ke zřízení linky došlo ze čtyř důvodů, které měly být splněny současně. Linku je z hlediska lesního zákona nutno hodnotit především jako průsek, resp. lesní cestu. Lesní zákon ani jiný právní předpis přitom standardní parametry šíře multifunkčních průseků a lesních cest nijak neupravují. Z § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona ve spojení s § 1 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování, je podle žalobce zřejmé, že zákonodárce výslovně a bez dalšího předpokládá existenci průseků a lesních cest o šíři přesahující 4 m s tím, že tyto plochy neztrácí charakter „lesních pozemků“ dle § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona a jsou považovány za tzv. bezlesí. Stav, jehož existenci právní předpis výslovně předvídá, aniž by jej považoval za protiprávní, nemůže být podle žalobce považován za nestandardní již z tohoto důvodu.
44. Zda šíře linky odpovídá, či neodpovídá odbornému standardu, je pak podle žalobce nutno poměřovat též s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Jestliže žalobce od samého počátku vycházel z předpokladu, že linka bude mít multifunkční charakter a bude využívána nejen jako rozčleňovací prvek, ale rovněž jako strategická vývozní linka a hlavní trasa pro pěší turisty a současně jako prostor k umístění stavby oplocení obory, bylo šíři linky nutno volit tak, aby všechny zmíněné cíle mohly být naplněny současně, tzn. aby na lince vedle sebe mohly být umístěny jak vývozní linka s parametry odpovídajícími žalobcem používanému způsobu hospodaření v lese (tedy o šíři 4 – 5 m), tak i oplocení obory, to vše plnící funkci prostorového rozčleňovacího prvku. Při odvození celkové šíře linky tak bylo nutno k běžné šíři vývozní linky připočítat ještě šíři plochy, kterou zaujímá

stavba plotu. Ta činí podle žalobce 1 – 2 m od porostní stěny (oplocení nelze umístit bezprostředně ke stojícím stromům) a 1,5 – 2 m od okraje vývozní linky (s ohledem na možnost poškození oplocení pohybem mechanizace), tedy úhrnem 2,5 – 4 m. Výsledný součet pak podle žalobce odpovídá rozmezí zjištěnému při následných místních šetřeních. Podle žalobce proto neplatí úvaha vyjadřovaná v rozhodnutích správních orgánů, že šíře linky měla být volena v rozmezí 4 – 5 m, neboť v takovém případě by dva zamýšlené cíle nebylo lze současně splnit. Při hodnocení, zda šíře linky odpovídá standardu, či nikoliv, je podle žalobce nezbytné vzít v úvahu i zkušenosti z realizace vývozních linek v minulých obdobích, na které žalobce setrvale upozorňoval. Též tyto zkušenosti podle žalobce osvědčují, že volba šíře linky na 6 – 10 m odpovídala místním poměrům a byla tedy učiněna v souladu s odbornou lesnickou praxí, což opět vylučuje závěr o jejím „nestandardním“ charakteru. Žalobce byl přesvědčen, že za popsanych okolností byla realizace linky v rozmezí 6 – 10 m projevem snahy minimalizovat negativní účinky na lesní ekosystém při současném zachování funkcí linky. Žalobce namítl, že totožné skutkové tvrzení žalobce uplatněné v průběhu řízení bylo správními orgány zcela ignorováno, ačkoliv k ověření jeho správnosti navrhoval žalobce i důkazy v podobě fotodokumentace.

45. Žalobce zdůraznil, že šíři linky nelze označit za nestandardní i s ohledem na to, že se správní orgán prvního stupně na podporu svého závěru dovolává technické normy ČSN 73 6108 Lesní dopravní síť, 1996 a v návaznosti na ni linku charakterizuje jako lesní cestu 3. třídy, z níž však dle žalobce vyplývá, že šíře lesních cest 3. třídy je omezena stanovením její minimální hodnoty, nikoliv hodnoty maximální.
46. Žalobce doplnil, že ve svých podáních i v odvolání proti Prvostupňovému rozhodnutí dokládá i prostřednictvím fotodokumentace, že rozčleňovací průseky, jakož i lesní cesty o šíři 6 až 10 metrů měřené mezi kmeny, jsou při hospodaření v lesích běžně využívány na celém území ČR, aniž by takové počínání bylo kdekoliv považováno za nezákonné či dokonce ohrožující životní prostředí v lesích. Předloženým důkazům však žalovaný v Napadeném rozhodnutí nevěnoval žádnou pozornost a pro své úvahy jim nepřiznal žádnou relevanci, což činí jeho rozhodnutí též nepřezkoumatelným pro nedostatek důvodů.
47. Žalobce dále popsal důvody, pro které je přesvědčen, že ani případná kvalifikace zjištěné šíře linky coby „nestandardní“ neodůvodňuje závěr, že těžba stromů v dotčených lesních porostech mladších 80 let při vytvoření linky byla provedena v rozporu s ustanovením § 34 odst. 2 lesního zákona, jak je žalobci vytýkáno, nebo s jeho jiným ustanovením. I ze závěrů správního orgánu prvního stupně je podle žalobce zřejmé, že popsané škodlivé následky vznikají při zřízení jakékoliv vyklizovací linky bez ohledu na její šíři a při zřízení lesních cest je nelze zcela vyloučit. Jejich výskyt tak sám o sobě bezesporu nelze považovat za porušení lesního zákona.
48. Podle žalobce ani žádné další zjištění učiněné v řízení není s to odůvodnit závěr o nepřiměřenosti důsledků těžby v dotčených porostech mladších 80 let na ploše linky z důvodů její údajně nepřipustné šíře. Lesní zákon a předpisy vydané k jeho provedení vytváření průseků a výstavbu vývozních linek o šíři 6 - 10 m nejen nezakazují, nýbrž výslovně předpokládají; zakázáno není ani samo provádění těžby v porostech mladších 80 let, tato těžba pouze nesmí mít charakter těžby mýtní úmyslné, tedy těžby prováděné za účelem obnovy porostu. To v řízení nebylo podle žalobce prokázáno, naopak vyšlo najevo, že provedená těžba měla charakter těžby předmýtní úmyslné dle § 2 písm. l) lesního zákona. Porušení kritérií, která v režimu lesního zákona odlišují předmýtní

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

úmyslnou těžbu provedenou *lege artis* od též těžby nezákonné, nebylo podle žalobce v řízení rovněž prokázáno.

49. Je-li žalobci vytýkáno, že otevření porostních stěn samo o sobě mělo mít za následek vznik podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů, žalobce zdůraznil, že lesní zákon otevření porostních stěn v porostech mladších 80 let výslovně presumuje, když v ustanovení § 31 odst. 5 povoluje přiřazování holých sečí k tzv. zajištěným porostům zcela bez ohledu na jejich věk. Žalobce popsal důvody, pro které měl za to, že vytvoření linky o „nestandardní“ šíři (měřené mezi kmeny) 6 – 10 m nemohlo být *eo ipso* považováno za ohrožení životního prostředí v lesích, neboť vytýkané škodlivé následky by při přiřazení holé seče plně využívající existujících zákonných limitů vznikly nejen ve stejném, ale dokonce podstatně vyšším rozsahu. Důvody, pro které žalovaný tyto závěry odmítl, podle žalobce neobstojí.
50. Žalobce dále namítl nepřezkoumatelnost vypořádání námitek poukazujících na vytvoření předpokladů pro to, aby linka částečně převzala kladné atributy zpevňovacích pěstebních prvků - odluk, rozluk, závor. Žalobce netvrdil, že linka je odlukou, rozlukou či závorou, nýbrž že zřízení linky v průběhu času vyvolá obdobné účinky z hlediska stability porostů. Tento skutkový závěr nebyl podle žalobce žalovaným nijak komentován a tedy ani zpochybněn, tím méně pak vyvrácen.
51. Žalobce uzavřel, že provedení těžby dotčených lesních porostů na ploše linky proto ze všech uvedených důvodů nelze hodnotit jako ohrožení stability lesních porostů a tedy jako rozpor s první částí zákazu obsaženého v § 32 odst. 4 lesního zákona jen proto, že linka má „nadstandardní“ šíři.
52. Žalobce dále namítl, že provedení těžby dotčených lesních porostů do 80 let věku na ploše linky nemělo za následek ani zvýšené nebezpečí eroze nebo nepřiměřené poškození půdy a vodního režimu, tedy vznik následků zakázaných druhou částí § 32 odst. 4 lesního zákona. Podle žalobce při místních šetřeních provedených správním orgánem prvního stupně 16. 1. 2015 a 12. 3. 2015 nebylo zjištěno poškození půdního krytu. Neobstojí ani závěr, že provedením těžby dotčených lesních porostů do 80 let věku na ploše linky byly vytvořeny podmínky pro šíření buřeně. Správný není podle žalobce ani závěr správních orgánů, že porosty do 80 let podléhají obecně zvýšené ochraně, než porosty starší, a na to navazující závěr, že škodlivé následky otevření porostních stěn se u takových porostů projevují intenzivněji, než u porostů starších. Ohrožení životního prostředí vyvolané provedením těžby dotčených porostů mladších 80 let v „nestandardní“ šíři pak podle žalobce nebylo v řízení prokázáno ani zjištěním pomístního výskytu jednotlivých vývrátů, ohnutých stromů a souší druhotně napadených podkorním hmyzem ve vrcholkových partiích při místních šetřeních 19. 8. 2015 a 18. 11. 2015. Tyto jevy podle žalobce nevznikly v příčinné souvislosti s provedením těžby dotčených lesních porostů mladších 80 let na ploše linky. Rozsah zjištěných pomístních poškození dotčených porostů mladších 80 let se tedy nijak nelišil od poškození vzniklého v jiných porostech mladších 80 let, kde těžba linky v „nestandardní“ šíři provedena nebyla. Podle žalobce proto nebylo prokázáno, že jednání nebo opomenutí, ve kterém je spatřováno naplnění skutkové podstaty správního deliktu, mělo za následek vznik kvantifikovatelného ohrožení nebo poškození životního prostředí v lesích v intencích již citovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 7. 2008, čj. 1 As 15/2007 - 141.

53. Žalobce dále zdůraznil, že zřízení linky bylo podrobeno úřednímu schválení s tím, že k oběma územním rozhodnutím byla vydána souhlasná závazná stanoviska orgánu státní správy lesů a orgánu ochrany přírody, aniž by kterýkoliv z rozhodujících orgánů vůči šíři linky, která jim byla známa, a tedy i vůči rozsahu těžby provedené v souvislosti s tím v dotčených lesních porostech mladších 80 let, uplatnily jakékoliv výhrady či kritické připomínky. Označená rozhodnutí a závazná stanoviska osvědčují, že zřízení multifunkční linky ve zjištěné šíři a těžba provedená v souvislosti s tím není v rozporu s veřejnými zájmy chráněnými lesním zákonem. Podle žalobce je přitom nerozhodné, že k jejich vydání došlo až po provedení těžby na ploše linky.
54. Na základě všech uvedených důvodů byl žalobce přesvědčen, že provedením těžby dotčených lesních porostů mladších 80 let v „nestandardní“ šíři nedošlo k vytýkanému porušení § 34 odst. 2 lesního zákona, ani k porušení jiné povinnosti či zákazu vyplývajících z ustanovení lesního zákona, a tedy ani k zaviněnému vytvoření podmínek pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů ve smyslu § 4 písm. c) zákona o inspekci.
55. V rámci **pátého žalobního bodu** žalobce namítl zneužití správního uvážení správními orgány. Uvedl, že závěry správních orgánů jsou založeny výlučně na zjištění, že šíře linky je „nestandardní“. Toto zjištění je podle žalobce výsledkem správního uvážení, jehož meze jsou v lesním zákoně a předpisech vydaných k jeho provedení stanoveny pouze velmi obecně, popř. vůbec ne. Za těchto okolností byly správní orgány povinny postupovat při hodnocení souladu provedené těžby se zákonem spíše zdrženlivě, neboť i pro oblast správního trestání platí zásada *nullum crimen, nulla poena sine lege* a zásada *in dubio pro reo*, resp. *in dubio pro libertate*, jak potvrzuje žalobcem označená rozhodovací praxe Nejvyššího správního soudu. Této povinnosti správní orgány podle žalobce nedostály. Podle názoru žalobce byly přípustné meze správního uvážení v předmětném případě překročeny, resp. zneužity v jeho neprospěch. Podle žalobce tak byly dány důvody pro zrušení obou rozhodnutí podle § 78 odst. 1 věty druhé s. ř. s.
56. Pod **šestým žalobním bodem** žalobce poukazoval na nezákonnost výše uložené pokuty. Namítl, že výše pokuty, která mu byla uložena, neodpovídá kritériím stanoveným v ustanovení § 5 odst. 1 zákona o inspekci. Uložená pokuta podle žalobce vychází z parametrů, které nebyly v řízení prokázány. Nebylo prokázáno, že běžná šířka vyklizovací linky (měřeno mezi kmeny stromů) činí nejvýše 4 m, když i sám správní orgán prvního stupně podle žalobce za „standardní“ označuje šíři 4 – 5 m. Stejně tak nebylo prokázáno, že linka má šíři 11 m, neboť protokoly o místních šetřeních zmiňují šíři 10 m, když navíc platí, že šíře 10 m dosahuje linka jen na zanedbatelné části své délky situované v dotčených lesních porostech do 80 let věku a její šíře na zbývajících délce linky činí nejvýše 8 m. Úvahy o „velké závažnosti“ protiprávního jednání žalobce jsou podle žalobce zcela povrchní a dávají tušit, že při formulaci této věty byla nejprve vytvořena slova „velká závažnost“ a teprve následně byla věta doplněna o další větné členy. Tvzení o dlouhodobých následcích zjištěného jednání je zcela nepřezkoumatelné, neboť není navázáno na žádnou předchozí úvahu o časových aspektech tvrzené protiprávnosti, a je i nesprávné, neboť žalovaný v Napadeném rozhodnutí označil za akceptovatelný stav, kdy by k dotčeným lesním porostům mladším 80 let byla přičleněna holá seč o šíři značně přesahující šíři linky, ačkoliv její dlouhodobě účinky na dotčené lesní porosty budou přinejmenším shodné.
57. Žalobce namítl, že úvahy o intenzitě zásahu do majetkové sféry sankcionovaného subjektu mohou totiž být při stanovení výše pokuty ve správním trestání pouze doplňujícím korigujícím kritériem, nikoliv kritériem základním. Základní kritéria jsou v daném případě

stanovena v § 4 (maximální sazba pokuty) a § 5 odst. 1 zákona o inspekci a správní orgány je podle žalobce nerespektovaly.

58. Žalobce konečně pro případ, že soud neshledá důvody pro zrušení obou rozhodnutí, navrhl, aby soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 2 s. ř. s. rozhodl o upuštění od uložené pokuty.

IV. Vyjádření žalovaného

59. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 15. 9. 2016 k žalobcem provedené rekapitulaci průběhu správního řízení a jemu předcházející kontroly uvedl, že žalobcem označená dvě územní rozhodnutí řešila pouze umístění stavby oplocení na požadovanou konkrétní trasu a jeho provedení. Požadavek na vykácení linie o šíři 2,5 – 4 m, žalobcem deklarované jako část linky nezbytné pro umístění stavby oplocení obory, ani požadavek na vybudování servisní linie podél oplocení, nebyly podle žalovaného řešeny. Žalobcem zmíněná souhlasná závazná stanoviska orgánů státní správy lesů a ochrany přírody byla vydána až po zjištění skutkového stavu v rámci inspekční kontroly dne 16. 1. 2015. K žalobcem uváděným 15 % délky linky, kde došlo k vytvoření nového rozčleňovacího prvku, žalovaný uvedl, že je vztaženo k celé trase linky, tedy i k části linky, vytvořené v lesních porostech ve věku nad 80 let. Vytýkané protiprávní jednání se však podle žalovaného týkalo pouze lesních porostů ve věku do 80 let, v nichž nový rozčleňovací prvek vznikl na 43 % (což činí 720 m) délky linky v lesních porostech do 80 let. Na zbytku trasy v délce 1670 m došlo k rozšíření stávající linie. Žalovaný dále označil za nepravdivé tvrzení žalobce, že *„terénní úpravy dle označeného územního rozhodnutí byly bezprostředně po nabytí právní moci, k čemuž došlo dne 15. 9. 2015, na dotčených pozemcích provedeny a dokončeny“*. Žalovaný dále doplnil, že upřesnění šíře linky z 6 – 10 m na 6 – 11 m došlo v rámci nového ohledání dne 18. 11. 2015, které bylo realizováno po zrušení předchozího rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaným a vrácení věci zpět k novému projednání. Tato změna je zaznamenána v protokolu z ústního jednání a venkovního ohledání, vyhotoveného dne 1. 12. 2015. Žalovaný doplnil, že upřesněná maximální šíře linky 11 m oproti předchozí hodnotě 10 m se týká části linky v délce 150 m v porostních skupinách 284A4a a 284B4.
60. K žalobním námitkám vzneseným v rámci **prvního žalobního bodu** žalovaný popsal důvody, pro které nepovažoval žalobce za kontrolovanou osobu v rámci kontroly předcházející zahájení správního řízení. Žalovaný doplnil, že námitka žalobce o seznámení se s písemností neformální cestou je irelevantní, neboť po zahájení řízení byl Závěrečný protokol součástí spisu, do kterého mohl žalobce nahlížet. Žalovaný považoval postup správního orgánu prvního stupně v průběhu provádění kontroly i ve věci zamítnutí námitek podaných žalobcem za souladný s kontrolním řádem, neboť žalobci žádná práva, která by mu kontrolní řád přiznával, nepříslušela.
61. K námitkám uplatněným pod **druhým žalobním bodem** žalovaný nesouhlasil s tvrzením, že výrok Napadeného rozhodnutí odporuje publikované judikatuře. Uvedl, že z právních závěrů recentních soudních rozsudků, v nichž je řešena problematika deliktů odpovědnosti zadavatele a zhotovitele, nevyplývá, že by v této věci existoval jednoznačný závěr, že zhotovitele (objednatele) nelze činit odpovědným za spáchání správního deliktu. I žalobcem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, čj. 1 As 86/2011 - 54, podle žalovaného připouští možnou deliktů odpovědnost investora (tzn. zadavatele) například za situace, kdy by zaměstnanci zadavatele na místě samém práce řídili

či zadávali pokyny k provádění prací. S poukazem na obsah „Rámcové smlouvy o dílo“ žalovaný uvedl, že provádění jednotlivých činností přímo předpokládá aktivní spolupráci zaměstnanců žalobce se zhotovitelem. O aktivní spolupráci žalobce se subjekty provádějícími těžbu dřeva na lince svědčí podle žalovaného i sdělení Ing. Jana Červenky, zástupce ředitele žalobce, který v e-mailu ze dne 18. 2. 2015 uvedl, že *„vlastní těžby, přiblížení a úpravy trasy řídil příslušný hajný lesního úseku. Moje maličkost spolu s příslušným hajným upřesňovala trasu a těžby před vlastní realizací. Na realizaci těžeb, přiblížení a úpravách trasy se podílelo dle mého odhadu ca 5-6 firem z řad živnostníků, kteří dostávali konkrétní úseky a zadání.“*. Podle žalovaného je evidentní, že žalobce od počátku nepopíral, že jeho zaměstnanci práce na realizaci linky přímo řídili a zadávali pokyny k jejich provádění.

62. Žalobce si tak podle žalovaného fakticky těžbu v rozsahu a podobě odporující § 34 odst. 2 lesního zákona objednal a smluvní subjekty ji zrealizovaly dle jeho pokynů a pod jeho kontrolou. Ze spisu podle žalovaného nevyplývá, že by žalobce v průběhu správního řízení zpochybňoval svoji odpovědnost za provedenou těžbu. Současně nenamítal, že by zhotovitelé postupovali v rozporu s jeho pokyny. Jeho souhlasný postoj ke vzniklému stavu vyplývá podle žalovaného např. z vyjádření ze dne 22. 1. 2015 k předmětu kontroly dne 16. 1. 2015.
63. K požadavku žalobce ohledně nutnosti „jednoznačné identifikace přímého původce závadného stavu“, a k jeho odkazu na právní závěr rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2007, čj. 2 As 40/2007 - 60, žalovaný doplnil, že z podkladů obsažených ve správním spise je zřejmé, že žalobce je jednoznačně „přímým původcem závadného stavu“, proto považoval žalovaný za nadbytečné blíže se zabývat výkladem pojmů *„zadal a nechal provést“*. Žalobcem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, čj. 1 As 236/2014 - 22, nelze dle názoru žalovaného na daný případ přímo aplikovat, neboť se v něm řešený správní delikt zcela zřetelně odlišuje povahou právního vztahu mezi zadavatelem (organizátorem) zakázaného jednání a jeho zhotovitelem (realizátorem). Z dalších v tomto rozsudku zmíněných rozhodnutí je podle žalovaného zřejmé, že deliktní odpovědnost zadavatele „zakázaného jednání“ lze vyvodit v případech, kdy je přesvědčivě zdůvodněno, že i na něj se může vztahovat odpovědnost za vytykaný správní delikt. Žalovaný byl přesvědčen, že jednání žalobce (tj. objednání provedení těžby a uzavření smluv se zhotoviteli) směřovalo ke škodlivému následku, který by bez tohoto jednání nenastal, neboť zhotovitelé, obdobně jako v případě řešeném v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2009, sp. zn. 9 As 50/2008, nejednali při realizaci linky ze své vůle, ale na základě vůle žalobce – jednali tedy pouze jako jeho nástroj. Z účelu prováděné těžby je podle žalovaného zcela zřejmé, že pokud by zhotovitelé žalobcem sjednané práce odmítli provést, byla by těžba na ploše linky realizována „rukou“ jiných, žalobcem oslovených subjektů. Ani další žalobcem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2004, čj. 5 A 42/2002 - 43, podle žalovaného jeho závěrům neodporuje. Jednáním žalobce došlo dle žalovaného jednoznačně k naplnění znaků objektivní stránky správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci.
64. Ke **třetímu žalobnímu bodu** žalovaný odkázal na dříve uvedené a poznamenal, že žalobce sice vlastními silami těžbu dřeva na lince neprováděl, avšak práci smluvních subjektů, která následovala po objednání provedení těžby a po uzavření smluv o dílo, prostřednictvím svých zaměstnanců přímo na místě řídil.

65. K námitkám vzneseným v rámci **čtvrtého žalobního bodu** žalovaný uvedl, že je zcela zřejmé, že k vytvoření linky v rozporované šíři žalobce nevedly pouze důvody řádného hospodaření v lese, ale již od počátku uvažoval na lince i o umístění oborního plotu.
66. Sám žalobce podle žalovaného uvádí, že svoji argumentaci měnil s ohledem na mezitímní vývoj skutkového a právního stavu. Ačkoli žalobce v průběhu řízení žádný z jím od počátku uváděných důvodů pro vytvoření linky nevypustil, měnil dle žalovaného jejich významnost. V odvolání proti původnímu prvostupňovému rozhodnutí však podle žalovaného rozporovanou šíři linky zdůvodňuje novým argumentem, tj. potřebou vést linii plotu nejméně 1 – 2 m od porostní stěny a přibližovací linku z druhé strany 1,5 – 2 m od oborního plotu, a dalším argumentem souvisejícím s tvrzenou nezbytností linie podél hlavního oplocení, přičemž tyto nové argumenty žalobce užívá podle žalovaného přesto, že linka v rozporované šíři existovala již k datu 16. 1. 2015.
67. K námitce o šíři linky od 6 m do 11 m žalovaný odkázal na dříve uvedené s tím, že správní orgán prvního stupně délku a šířku linky v jednotlivých konkrétních porostních skupinách lesních porostů ve věku do 80 let uvedl v tabulkové podobě i v odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí. K tvrzení žalobce, že jím citované dokumenty zcela jednotně uvádí, že na ploše linky „nedošlo k poškození půdního povrchu“ a že příčné vyrovnaní plochy linky do roviny bylo zjištěno až při místním šetření konaném dne 18. 11. 2015, žalovaný konstatoval, že tyto skutečnosti nejsou v protokolu z ústního jednání ze dne 19. 8. 2015 vůbec řešeny. Dále si podle žalovaného žalobce patrně nesprávně „vyložil“ zápis v Závěrečném protokolu, týkající se stavu půdního povrchu na lince, neboť je logické, že půdní povrch na ploše linky nemohl zůstat nepoškozen po vybagrování pařezů a po urovnaní jejího povrchu do roviny. Zjištění, že nedošlo k poškození stromů a k poškození půdního krytu, se podle žalovaného vztahuje pouze na okolí trasy linky. Žalovaný současně odkázal na fotodokumentaci, která je součástí spisu a která zcela jasně dokumentuje stav povrchu linky v průběhu řízení.
68. Žalobcův rozbor ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona ve spojení s ustanovením § 1 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 84/1996 Sb., o lesním hospodářském plánování, a z něj vyvozený závěr, že lesní zákon existenci lesních průseků a lesních cest o šíři přesahující 4 m výslovně předvídá, je dle žalovaného účelový. Žalovaný uvedl, že ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona řadí mezi „lesní pozemky“ mimo jiné lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, nejsou-li širší než 4 m. Z úvodní věty ustanovení § 1 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 84/1996 Sb. vyplývá, že je jeho obsah vztažen pouze k § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona a člení dále tyto „lesní pozemky“ na porostní půdu a bezlesí. Podle žalovaného je tedy zřejmé, že lesní průseky a nezpevněné lesní cesty, které nesplňují omezení dané § 3 odst. 1 písm. a) lesního zákona („*nejsou-li širší než 4 m*“), nemohou být mezi „lesní pozemky“ dle uvedeného ustanovení řazeny. Lesní zákon sice realizaci lesních průseků a lesních cest o šíři větší než 4 m připouští, nikoli však „výslovně předvídá“, avšak za předpokladu splnění všech k uvedenému vztahujících se náležitostí. V řešeném případě je podstatné, že vytvořením linky došlo podle žalovaného k ohrožení životního prostředí v lesích.
69. Ze spisu podle žalovaného nevyplývá, že by příslušné orgány státní správy po žalobci požadovaly zřízení hlavní turistické trasy pro pěší turisty – požadovaly pouze zřízení přelízek, aby stávající pěší turistická trasa zůstala i nadále průchozí. Stejně tak ze spisu podle žalovaného nevyplývá, že by žalobce u příslušných orgánů státní správy uplatňoval na změněné trase oborního oplocení požadavek odlesnění plochy potřebné pro umístění stavby plotu, o kterou byla běžná šíře vývozní linky rozšířena.

70. K žalobcem navrženým důkazům v podobě fotodokumentace z jiných majetků žalovaný uvedl, že tyto mají pouze informativní charakter, neboť fotografie lesních průseků či lesních cest bez znalosti historie jejich vzniku a jejich umístění v terénu nemají potřebnou vypovídací hodnotu a nelze je tudíž s řešeným případem porovnávat.
71. Žalovaný dále poznamenal, že nepolemizuje s žalobcem, že škodlivé následky v lesních porostech mohou vzniknout při zřízení jakékoli přibližovací linky nebo lesní cesty. Zásadní význam má však podle žalovaného skutečnost, zda je jejich šíře zvolena tak, aby jejich zřízením nedošlo k porušení ustanovení lesního zákona. Ačkoli lesní zákon výslovně maximální možnou šíři lesních průseků a lesních cest nestanovuje, je podle žalovaného při jejich realizaci nutné postupovat v souladu se všemi ustanoveními lesního zákona a s jinými právními předpisy.
72. Žalovaný uvedl, že účel těžby předmýtní úmyslné je v lesním zákoně definován, stejně tak i výklad, co se pro účely lesního zákona rozumí výchovou lesa. Žalovaný nepovažoval multifunkční linku v šíři 6 – 11 m spojenou s umístěním oborního oplocení za základní rozčleňování lesního porostu v rámci výchovy lesa. Žalobcem uváděné argumenty, týkající se přiřazování holých sečí k mladým porostům, nelze podle žalovaného na řešenou linku aplikovat – vytěžená linie nebyla ke stávajícím porostním stěnám dotčených porostních skupin lesních porostů ve věku do 80 let přiřazena, ale při její realizaci došlo buďto k odtěžení porostních okrajů nebo k těžbě uvnitř těchto mladých porostů, čímž vznikly nové, nestabilní porostní stěny.
73. Hodnocení, zda a v jakém rozsahu mohou rozčleňovací linie a lesní cesty přebrat v pozdější době své existence kladné atributy odluk, rozluk nebo závor, nemá podle žalovaného pro posuzování řešeného případu význam. Stejně tak lze případný kladný přínos rozčleňovacích linií a lesních cest hodnotit z různých úhlů pohledů.
74. Žalobcem odkazované ustanovení § 32 odst. 4 lesního zákona se dle žalovaného na řešený případ nevztahuje. Žalovaný se při hodnocení negativních dopadů na vodní režim a půdní poměry (str. 10 – 11 Napadeného rozhodnutí) nezabýval jinými terénními úpravami, než které byly popsány v Závěrečném protokolu. Aby mohl být povrch ve svahu vedené linky zarovnan do roviny, je podle žalovaného nezbytné provést zásah do svahových partií na jedné straně a navrstvit materiál na straně druhé.
75. Žalovaný nezpochybňoval názor žalobce o pozitivních účincích buřeně jako půdního pokryvu, plnicího protierozní funkci. V řešeném případě jde podle žalovaného o možnost zabuřnění porostních světlin, vzniklých po nahodilých těžbách, což může negativně ovlivnit možnost nástupu přirozené obnovy na těchto plochách.
76. Žalovaný rovněž upozornil, že žalobce k vytvoření linky v lesních porostech ve věku nad 80 let využil ploch, vzniklých po realizovaných mytních těžbách.
77. Žalobce byl podle žalovaného postižen za ohrožovací správní delikt, tudíž provádění důkazů o vzniku konkrétních škodlivých následků nebylo ve světle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2013, čj. 4 As 135/2013 - 59, třeba. Poukazem na zjištěná pomístní poškození dotčených lesních porostů ve věku do 80 let nebyl správními orgány prováděn důkaz vzniku škodlivých následků, ale bylo jím zdůrazněno, že podmínky ke vzniku škodlivých následků (tzn. ohrožení životního prostředí v lesích) byly najisto vytvořeny.

78. K provádění činnosti žalobcem v době před vykonatelností územních rozhodnutí žalovaný odkázal na závěry vyslovené v naposledy označeném rozhodnutí Nejvyššího správního soudu s tím, že je v něm řešen obdobný případ též ve vztahu k zákonu o lesích.
79. K **pátému žalobnímu bodu** žalovaný poznamenal, že svými úvahami nepřekročil ani nezneužil zákonem stanovené meze správního uvážení. Ustanovení § 34 odst. 2 lesního zákona i ustanovení § 4 písm. c) zákona o inspekci přímo vyžadují, aby správní orgán učinil obdobné správní úvahy ve vztahu k ohrožení životního prostředí v lesích. S ohledem na hodnotící kritéria uvedená v ustanovení § 34 odst. 2 lesního zákona bylo podle žalovaného nezbytné zabývat se přiměřeností šíře linky, jejím umístěním v terénu a v neposlední řadě i účelem, pro který byla zřízena, neboť stavba oplocení obory s řádným hospodařením v lese nesouvisí.
80. K **šestému žalobnímu bodu** pak žalovaný připustil, že chybou v psaní došlo z jeho strany ke zkreslení, že linka byla rozšířena na 11 m v celé své délce. Na straně 15 ve třetí větě druhého odstavce Napadeného rozhodnutí došlo za slovem „rozšířena“ omylem k vypuštění slova „až“. Z předchozího textu Napadeného rozhodnutí i z Prvostupňového rozhodnutí je však podle žalovaného zřejmé, že maximální šíře linky 11 m je pouze v části řešeného úseku. Současně není podle žalovaného pravdivé tvrzení, že správní orgán prvního stupně za standardní šíři vyklizovací linky považuje šíři 4 – 5 m. Z obsahu rozhodnutí vydaných v této věci pak podle žalovaného nevyplývá, že by úvahy o intenzitě zásahu do majetkové sféry žalobce byly základním kritériem při stanovení výše sankce.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

81. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. O podané žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání, když byly pro takový postup dány předpoklady stanovené v § 76 odst. 1 s. ř. s. Účastníci řízení ostatně s rozhodnutím ve věci bez jednání rovněž souhlasili (souhlas žalobce byl s ohledem na § 51 odst. 1 větu druhou s. ř. s. presumován). Soud nepřistoupil k provedení žalovaným navrhaných důkazů, neboť by jejich provedení na závěrech soudu nemohlo v posuzované věci ničeho změnit.
82. V logice uspořádání žalobních bodů zdejší soud předně přistoupil k posouzení důvodnosti námitek, jimiž žalobce v rámci **druhého a třetího okruhu žalobních bodů** namítal, že skutkem specifikovaným ve výroku Prvostupňového rozhodnutí nedošlo a ani nemohlo dojít k naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. Žalobce namítal, že uskutečněním objednávky na provedení těžby, ani navazujícím uzavřením smlouvy o dílo nebyly vytvořeny podmínky pro působení biotických či abiotických činitelů a nebylo a nemohlo být ohroženo životního prostředí v lesích. Mezi účastníky řízení je v konečném důsledku sporným především to, zda se žalobce mohl předmětného správního deliktu dopustit jednáním specifikovaným ve výroku Prvostupňového rozhodnutí jako objednatel (zadavatel) těžby, v jejímž důsledku došlo podle správních orgánů k ohrožení životního prostředí v lesích.
83. Zdejší soud předesílá, že žalobci byla uložena pokuta na základě § 4 písm. c) zákona o inspekci, dle kterého v rozhodném znění platilo, že „*inspekce uloží pokutu až do výše 5 000 000 Kč právnickým nebo fyzickým osobám, které svým jednáním nebo opomenutím ohrozí nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů*“.

84. Městský soud v Praze úvodem připomíná význam zásady enumerativnosti veřejných pretenzí ovládající výkon veřejné moci v demokratickém právním státě. Ústavní soud i správní soudy ustáleně judikují, že veškerá činnost veřejné správy je vázána zásadou zákonnosti, což znamená, že státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví (čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).
85. Úloha této zásady je pak o to významnější v oblasti správního trestání, kde dochází v důsledku rozhodnutí orgánů veřejné moci k citelným zásahům do základních práv a svobod fyzických i právnických osob, resp. do jejich právní sféry.
86. V oblasti trestání se pak shora uvedené principy odráží v zásadě *nullum crimen, nulla poena sine lege* (není zločinu ani trestu bez zákona), jež je výslovně zakotvena v trestním právu (§ 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod), avšak jakožto zásadu vyvěrající ze samé podstaty právního státu ji je třeba podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva i Ústavního soudu (např. nález ze dne 13. 6. 2002, sp. zn. III. ÚS 611/01) cítit i v oblasti správního trestání.
87. Z této zásady pak vyplývá mimo jiné požadavek na určité, jasné a přesné vyjádření skutkových podstat deliktů a zákaz analogie v neprospěch odpovědné osoby; není tak přípustné zejména rozšiřování podmínek odpovědnosti za správní delikty nad rámec stanovený příslušnými zákony (srov. Hendrych a kol. *Správní právo: Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 418-419).
88. Z uvedeného pojetí vychází ve své ustálené rozhodovací praxi i Nejvyšší správní soud. Zdejší soud v tomto směru poukazuje na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2007, čj. 2 Afs 176/2006 - 96, podle nichž „definování skutkové podstaty musí být dostatečně určité, konkrétní a jednoznačné, neboť jen tak bude odpovídat ústavní kaucele vyjádřené explicitně pro trestné činy v čl. 39 Listiny základních práv a svobod a v čl. 7 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách ve znění protokolů č. 3, 5 a 8 (vyhlášena pod č. 209/1992 Sb.), již však v zásadě není důvodu nepoužít i na správní delikty. Správně a soudně postihované veřejnoprávní delikty totiž sice od sebe odlišuje jejich různá společenská nebezpečnost, míra tvrdosti postihu, jenž za ně hrozí, a nezřídka též kvalifikovanost subjektivního vztahu pachatele deliktu k naplnění znaků skutkové podstaty ...Aby postih za správní delikt odpovídal požadavku předvídatelnosti právní regulace a umožnil každému předem „volit“ mezi jednáním v souladu se zákonem (za které nebude postižen) a jednáním v rozporu se zákonem, za něž mu hrozí postih veřejnoprávní sankcí, musí mít dostatečnou možnost předem rozpoznat, jaké jednání je zákonem či judikaturou považováno za zákonné a jaké za protiprávní.
89. Nejvyšší správní soud tedy konstantně judikuje, že ústavní záruka *nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege*, explicitně vyjádřená v čl. 39 Listiny základních práv a svobod a aprobovaná rovněž čl. 7 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, dopadá stejnou měrou jak na trestní řízení soudní, tak na řízení o správním deliktu (v tomto ohledu srov. rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, čj. 6 A 126/2002 - 27, publ. pod č. 461/2005 Sb. NSS, a navazující judikaturu – za všechny např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2009, čj. 7 Afs 76/2008 - 65).
90. Shodný význam pak přikládá uvedeným východiskům i Evropský soud pro lidská práva, který v rozsudku ze dne 21. 1. 2003 ve věci Veeber proti Estonsku judikoval, že

„požadavkům čl. 7 Úmluvy odpovídá jen takové vnitrostátní zakotvení trestnosti určitého činu, na základě něhož jednotlivec může vědět ze znění relevantních ustanovení, a je-li to třeba za pomoci soudního výkladu, za jaké jednání a opominutí bude trestně odpovědný“ (podobně i rozsudky téhož soudu např. ve věci *Cantoni proti Francii* z 15. 12. 1996 či *Coeme a další proti Belgii* z 22. 6. 2000).

91. Správní soudy i Ústavní soud přitom ustáleně judikují, že až na zanedbatelné výjimky (jejichž relevance není v posuzované věci dána) nelze rozšiřovat odpovědnost adresátů veřejné moci prostřednictvím nepřipustného použití analogie, resp. nepřipustným rozšiřujícím výkladem právních norem upravujících skutkové podstaty správních deliktů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, čj. 1 As 236/2014 - 22).
92. Opačný závěr by byl podle těchto judikatorních východisek v přímém rozporu s principem *nullum crimen sine lege certa*, tedy zásadou, že jednání, kterého se měl adresát veřejné moci dopustit, musí být zákonodárcem předem nejen výslovně označeno v zákoně jako trestné, ale musí se tomu udát i způsobem nevzbuzujícím pochybnost.
93. Oba účastníci řízení ve svých procesních podáních neopomněli poukázat na to, že se správní soudy byly v minulosti nuceny vypořádat se specifiky správního trestání v oblasti práva životního prostředí.
94. Zdejší soud v tomto směru poukazuje především na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2011, čj. 1 As 86/2011 - 50, kde se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval otázkou rozložení deliktní odpovědnosti v oblasti práva životního prostředí a věnoval se mj. otázce klíčové pro rozhodnutí soudu v nyní posuzované věci, tj. možnosti postihu zadavatele (objednatele) určité činnosti, jejíž realizace jinou osobou (dodavatelem, zhotovitelem) měla ohrozit nebo poškodit některou ze složek životního prostředí.
95. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku zdůrazňoval preventivní funkci odpovědnosti v právu životního prostředí a od této funkce odvíjel princip precizního vymezení a stanovení primární povinnosti v zákoně a následné přesné zakotvení deliktní odpovědnosti. V této souvislosti upozornil na nejasné rozhraničení odpovědnosti v případech, kdy lze uvažovat o více osobách jako pachatelích správního deliktu. V případě, který zvažoval, přitom šlo (stejně jako v nyní posuzované věci) o rozdělení odpovědnosti mezi zadavatele prací a realizátora (resp. zhotovitele) či jiné osoby, jež provádějí zásahy na základě ujednání se zadavatelem.
96. Řešení tohoto „problému“, považoval Nejvyšší správní soud za celospolečensky významné, neboť neefektivní nastavení právní odpovědnosti právě v právu životního prostředí nesvědčí účinné ochraně životního prostředí, ani spravedlivému rozložení odpovědnosti mezi subjekty vystupující v těchto procesech.
97. Nejvyšší správní soud v předmětném rozhodnutí i s poukazem na relevantní doktrinální názory k uvedené otázce uvedl, že *„na rozdíl od úpravy trestněprávní, neumožňují normy uplatňované při správním trestání zvažovat odpovědnost spolupachatele, případně návodce či organizátora, jak je tomu při trestání soudním. Absence obecného předpisu, jež by upravoval obdobné instituty i v oblasti správních deliktů, pak způsobuje nemožnost zohlednění skutečnosti, že se na jejich spáchání mohlo různým způsobem podílet vícero osob. Tento náhled se objevuje i v právní teorii: „Důvodem existence sporné právní otázky, tedy zda je odpovědný „ten, kdo držel pilu“ (resp. jiné deliktně významné jednání vlastním jménem fakticky provedl – zhotovitel díla),*

nebo „ten, kdo deliktně významné jednání inicioval“ (zadavatel díla), případně oba, je absence trestnosti účastenství (organizátorství, návod, pomoc) v oblasti správního trestání (na rozdíl od trestního práva). Zákon č. 114/1992 Sb. přitom ve většině případů neobsahuje skutkovou podstatu přestupku nebo jiného správního deliktu dopadající přímo na jednání zadavatele prací“. Doplnil přitom, že „je proto vzhledem k výše uvedenému toho názoru, že by na úseku správních deliktů v oblasti ochrany životního prostředí k vyššímu preventivnímu působení práva přispěla úprava odpovědnosti objednatele díla, zvláště když k protiprávnímu jednání dochází na jeho přímý pokyn a objednatel díla je často právě tou osobou, která má z protiprávního jednání mnohem větší prospěch než osoba, která porušení povinnosti konkrétně způsobila“.

98. Zdejší soud při formulaci východisek rozhodných pro posouzení důvodnosti předmětného okruhu žalobních námitek nepřehlédl, že správní soudy ve své rozhodovací praxi připustily, že za určitých specifických okolností může být pachatelem správního deliktu na úseku ochrany životního prostředí rovněž osoba zadavatele (objednatele) určité činnosti, jejíž realizace jinou osobou (dodavatelem, zhotovitelem) měla ohrozit nebo poškodit některou ze složek životního prostředí.
99. V naposledy citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud výslovně uvedl, že *„samozřejmě je možné představit si situaci..., kdy by mohla nastoupit deliktní odpovědnost realizátora i investora, a to například pokud by uvedené práce prováděli oba, resp. zaměstnanci obou subjektů, či kdy by zaměstnanci investora na místě samém řídili práce či dávali pokyny k provádění prací prováděných realizátorem“*
100. Shodný závěr potom plyne z rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 1. 1999, čj. 6 A 234/96 - 35, kde soud posuzoval situaci, kdy byl několika podnikatelskými subjekty na základě smlouvy o dílo s obcí jako objednatelem proveden ořez dřevin. Dovodil přitom, že *„odpovědnost zadavatele prací vyloučit nelze“, „zejména pokud byla činnost prováděna podle požadavků zadavatele, za metodického dohledu jeho pracovníků a při předávání nebyly ze strany zadavatele vzneseny jakékoliv připomínky.*
101. Obdobné závěry pak podle přesvědčení zdejšího soudu plynou z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 3. 2009, čj. 9 As 50/2008 - 64, který v různé míře oba účastníci akcentovali ve své procesní argumentaci. Nejvyšší správní soud v tomto rozhodnutí připustil odpovědnost i jiných osob, a to protože nebylo dostatečně zdůvodněno, co bylo činností představující škodlivý zásah. Považoval přitom za významné, že práce sice fakticky provedla společnost najatá zadavatelem, avšak na jeho pokyn a po jím provedeném označení stromů určených k pokácení.
102. Rovněž v dalším rozhodnutí (i toto účastníci řízení ve svých procesních podáních komentovali) Nejvyšší správní soud akcentoval shora popsané limity spočívající v neexistenci zákonné úpravy spoluodpovědnosti za vznik závadného stavu v oblasti práva ochrany životního prostředí a upřednostnil výše akcentovaný zákaz rozšiřování odpovědnosti za správní delikt v důsledku nepřipustného použití analogie v neprospěch pachatele. V rozsudku ze dne 25. 2. 2015, čj. 1 As 236/2014 - 22, Nejvyšší správní soud v tomto směru uzavřel, že *„aby však bylo možné žalobkyni za takové jednání postihnout, bylo by zapotřebí využít některého z institutů trestního práva jako je účastenství, resp. organizátorství. Neexistuje totiž žádný kodex správního trestání, který by tyto instituty pro danou oblast zakotvoval. Zároveň však platí zákaz použití analogie k tíži pachatele (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 2. 2. 2006, č. j. 11 Ca 227/2005 - 52). Nejvyšší správní*

soud má za to, že právě rozšíření odpovědnosti na žalobkyni by bylo nepřipustným použitím analogie, resp. nepřipustným rozšiřujícím výkladem“.

103. Uvedené závěry byly opakovaně reflektovány v dalších rozhodnutích Nejvyššího správního soudu. V tomto ohledu zdejší soud poukazuje např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2016, čj. 4 As 117/2016 - 26, kde Nejvyšší správní soud rovněž uvážil o tom, že objednatel těžební činnosti mohl být za správní delikt odpovědný, pokud se na vlastní těžební činnosti podstatnou mírou podílel, neboť ji prostřednictvím svého pověřeného zaměstnance kontroloval a řídil.
104. Z takto formulovaných judikatorních východisek pak ve své rozhodovací praxi vychází i zdejší soud (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2016, čj. 9 A 151/2012 - 47). Neshledal přitom důvodu se od nich odchýlit ani v této věci.
105. Shora citované ustanovení § 4 písm. c) zákona o inspekci zakládá deliktní odpovědnost té právnické nebo fyzické osoby, která se svým jednáním ohroží nebo poškodí životní prostředí v lesích tím, že vlastním zaviněním vytvoří podmínky pro působení škodlivých biotických a abiotických činitelů. Shodně jako právní normy, které byly základem posouzení ve výše označených rozhodnutích Nejvyššího správního soudu, specificky nerozlišuje (jako tomu je v některých právních předpisech z jiných oblastí státní správy), zda v případech, kdy se na takové činnosti fakticky podílí více subjektů, je oním odpovědným subjektem zadavatel nebo objednatel činnosti, či ten, kdo takovou činnost fakticky vykoná. Sankční odpovědnost je nicméně primárně odvozena od jednání, kterým dojde k poškození nebo ohrožení životního prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení škodlivých činitelů.
106. Správní orgány v nyní posuzované věci žalobci vytýkaly, že se předmětného správního deliktu dopustil skutkem popsáním v Prvostupňovém rozhodnutí, tj. tím, že zadal, resp. nechal provést těžbu dříví, v důsledku které došlo k odlesnění specifikované linie v určité délce se vznikem nesouvislých odlesněných ploch, čímž došlo k vytvoření podmínek pro působení konkrétních škodlivých biotických a abiotických činitelů v odlesněných plochách a na otevřených osluněných porostních stěnách.
107. Žalobci je třeba přisvědčit, že správní orgány spatřovaly základ pro vytvoření podmínek konkrétně identifikovaných škodlivých biotických a abiotických činitelů právě v provedené těžbě, resp. v těžební činnosti provedené podle správních orgánů v nepřiměřeném rozsahu. V tomto ohledu lze poukázat např. na str. 17 čtvrtý odstavec odůvodnění Napadeného rozhodnutí, kde žalovaný výslovně konstatoval, že žalobci byla uložena pokuta za ohrožení životního prostředí v lesích způsobené odlesněním linie o nestandardní šíři.
108. Současně je z výroku i odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí, aprobevaného žalovaným v Napadeném rozhodnutí, zcela zjevné, že správní orgány žalobci kladly za vinu nikoli realizaci samotné těžby, ale „toliko“ její zadání, resp. její objednání a umožnění její realizace. Žádné jiné konkrétní jevy spojené s konkrétní činností žalobce či jiných osob, jejichž jednání by bylo žalobci přičitatelné, správní orgány ve svých rozhodnutích neidentifikovaly. Mezi účastníky přitom není v řízení sporným, že sám žalobce předmětnou těžbu neprováděl, ale realizoval ji prostřednictvím svých dodavatelů.
109. Zdejší soud s poukazem na shora popsaná judikatorní východiska zdůrazňuje, že aby bylo, lze žalobce coby zadavatele určité činnosti, jejíž provedení jinou osobou mělo podle

správních orgánů popsaným způsobem ohrozit životní prostředí v lesích, shledat vinným ze spáchání příslušného správního deliktu, muselo by být v řízení prokázáno, že žalobce uvedenou činnost prováděnou jinou osobou řídil, kontroloval a uděloval ke způsobu jejího provádění pokyny. Právě a jedině takové přímé jednání zadavatele, popř. jeho zaměstnanců či dalších osob, jejichž jednání by bylo možno žalobci přičítat, je totiž podle výše popsaných mantinelů vyplývajících z označené rozhodovací praxe správních soudů způsobilé založit jeho odpovědnost za tento typ správního deliktu. Právě takové jednání by pak muselo být pochopitelně označeno v rámci popisu skutku, kterým se měl žalobce takového správního deliktu dopustit, přičemž závěry správních orgánů by musely mít nutně dostatečnou skutkovou oporu v obsahu správního spisu.

110. Jak však bylo zdůrazněno výše, správní orgán prvního stupně ve výroku Prvostupňového rozhodnutí vymezil skutek, kterým žalobce podle jeho přesvědčení naplnil znaky skutkové podstaty předmětného správního deliktu, výhradně tak, že žalobce zadal a nechal provést těžbu, která byla provedena v rozporu s § 34 odst. 2 lesního zákona a v jejímž důsledku bylo ohroženo životní prostředí v lesích vytvořením podmínek pro působení konkrétních škodlivých biotických a abiotických činitelů v odlesněných plochách a na otevřených osluněných porostních stěnách.
111. Ve výroku Prvostupňového rozhodnutí, v jeho odůvodnění ani v odůvodnění Napadeného rozhodnutí nikde není ve smyslu shora popsaných judikatorních mantinelů žalobci vytýkáno, že se na uvedené těžební činnosti, která vedla podle správních orgánů ke škodlivému následku, přímo podílel, resp. že žalobce uvedenou činnost prováděnou jinou osobou řídil, kontroloval nebo uděloval ke způsobu jejího provádění pokyny.
112. Teprve v návaznosti na žalobní argumentaci žalobce poukázal žalovaný ve svém vyjádření v rámci soudního řízení na některé okolnosti, z nichž by bylo možno na naplnění naposledy uvedeného předpokladu usuzovat (aktivita zaměstnanců žalobce v rámci těžební činnosti). Z obsahu vyjádření žalovaného k žalobě se přitom podává, že tyto závěry žalovaný zřetelně považoval pro meritorní závěr o naplnění znaků skutkové podstaty předmětného správního deliktu za podstatné. Tím však žalovaný nemohl odstranit popsané nedostatky výroku Prvostupňového rozhodnutí, které tyto konkrétní prvky aktivní účasti žalobce na závadné těžební činnosti nespécifikovalo a nezahrnulo do popisu skutku, kterým se měl žalobce správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci dopustit. Správní soudy přitom ustáleně judikují, že nedostatky rozhodnutí nelze zhojit následnou argumentací správních orgánů v rámci soudního přezkumu. Pokud chtěly správní orgány žalobci vytýkat jeho přímou účast na těžební činnosti, byly povinny tomu uzpůsobit popis skutku ve výroku rozhodnutí i jeho odůvodnění. V posuzované věci tak však nepostupovaly.
113. Městský soud v Praze byl proto s ohledem na shora uvedené skutečnosti nucen uzavřít, že vymezení skutku ze shora popsaných důvodů v tomto ohledu neodpovídalo výše specifikovaným závěrům vyplývajícím z ustálené rozhodovací praxe správních soudů. Žalobce byl v rozporu se zásadou *nullum crimen sine lege certa* shledán vinným ze spáchání správního deliktu skutkem, kterým bez dalšího znaky skutkové podstaty předmětného správního deliktu z pozice zadavatele (objednatele) těžební činnosti naplnit nemohl.
114. Lze tedy uzavřít, že pokud snad měly správní orgány za to, že správní spis poskytuje dostatečnou oporu pro závěr o tom, že se žalobce prostřednictvím svých zaměstnanců na těžební činnosti, která vedla podle správních orgánů ke škodlivému následku

předvídanému v § 4 písm. c) zákona o inspekci, přímo podílel, bylo na nich, aby takové konkrétní projevy jednání žalobce specifikovaly v rámci popisu skutku, kterým se měl žalobce předmětného správního deliktu dopustit. Jelikož tak nepostupovaly, je třeba Napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. zrušit pro vadu řízení proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí pro závěr o sankční odpovědnosti žalobce nemá úplnou oporu ve spise a vyžaduje i jeho doplnění.

115. Zdejší soud dále na půdorysu žalobcem uplatněných žalobních bodů zpochybňujících závěr o naplnění znaku skutkové podstaty správního deliktu nepřehlédl, že obligatorním znakem skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci je rovněž (na rozdíl od jiných správních deliktů na úseku ochrany životního prostředí) existence zavinění.
116. Shodný závěr stran tohoto znaku subjektivní stránky skutkové podstaty předmětného správního deliktu přitom plyne mj. i z právního názoru vysloveného v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2008, čj. 1 As 15/2007 - 149, podle kterého *„citovaná skutková podstata tedy (na rozdíl od ostatních skutkových podstat uvedených v § 4, vyžaduje také splnění znaku zavinění. I naplněním tohoto znaku se pak musí správní orgány při vydávání rozhodnutí náležitě zabývat. Zavinění je obecně konstruováno na složce vědění a složce volní. Obsah či absence každé z nich pak určuje konkrétní závěr o formě zavinění v dané věci“*.
117. Zaviněním je přitom třeba rozumět vnitřní, psychický vztah jednatelů k jednání a jeho následkům. Jinak řečeno, pro závěr o naplnění znaku subjektivní stránky skutkové podstaty správního deliktu je třeba prokázat zavinění pachatele nejen k jeho jednání, ale i ke škodlivému následku jeho jednání.
118. V posuzované věci se správní orgán prvního stupně v odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí omezil na poznámku (str. 9 předposlední odstavec), že *„ze zjištěných skutečností je dále zřejmé, že se v případě účastníka řízení, jak bylo výše uvedeno, jednalo o cílené jednání“*.
119. Z uvedeného vyjádření správního orgánu prvního stupně nelze bez dalšího dovodit, zda žalobci bylo skutečně kladeno za vinu úmyslné spáchání správního deliktu, jak lze usuzovat z použitého obratu „cílené jednání“, jež je v trestněprávní terminologii vyhrazen situaci, kdy pachatel věděl, že může svým jednáním způsobit škodlivý následek a současně jej chtěl způsobit (jednal tedy v přímém úmyslu, s cílem jej způsobit, tedy cíleně).
120. Z této pasáže není zřejmé, zda správní orgán prvního stupně touto formulací zamýšlel uzavřít o naplnění znaku (přímého) úmyslu jak ve vztahu k jednání, tak ke znaku škodlivého následku, popř. zda usuzoval, že se žalobce měl předmětného správního deliktu dopustit v nepřímém úmyslu, event. zda bylo podle jeho přesvědčení dáno toliko nedbalostní zavinění.
121. Nehledě na uvedené však především není ze zbývajících částí odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí ani z obsahu správního spisu seznatelné, na základě jakých konkrétních „zjištěných skutečností“, na které zcela paušálně a neurčitě poukázal, správní orgán prvního stupně k uvedenému závěru dospěl. Z obsahu správního spisu ani z žádné pasáže odůvodnění Prvostupňového rozhodnutí nemohl zdejší soud zjistit, na základě jakých konkrétních skutečností a úvah si správní orgán prvního stupně své závěry o naplnění subjektivní stránky skutkové podstaty předmětného správního deliktu utvořil. Jak bylo uvedeno výše, není z něj ani patrné, zda správní orgán prvního stupně skutečně měl

v úmyslu konstatovat úmyslné spáchání správního deliktu (popř. v jakém stupni), a to i ve vztahu k následku (ohrožení životního prostředí), a pokud ano, na základě jakých konkrétních úvah tak učinil.

122. Uvedené nedostatky pak nebyly odstraněny ani v odůvodnění Napadeného rozhodnutí, když se žalovaný omezil toliko na připomenutí závěru správního orgánu prvního stupně stran „cíleného jednání“, aby následně již toliko v obecné rovině opakovaně uzavřel o „zaviněném jednání“ žalobce.
123. Městskému soudu v Praze proto nezbylo, než uzavřít, že je i v tomto ohledu Napadené rozhodnutí zatíženo vadou dle § 76 odst. 1 s.ř.s., a sice vadou, spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů potřebných pro závěr o naplnění předpokladu zavinění u žalobce (písmeno a/), jakož i vady spočívající v tom, že skutkový stav, z něhož správní orgán vycházel, nemá úplnou oporu ve spise a vyžaduje jeho doplnění (písmeno b/).
124. Se zřetelem k identifikovaným zásadním vadám soud za této situace nepřistoupil k vypořádání zbývajících žalobních bodů, neboť žalovaný musí v první řadě postavit na jisto, zda lze žalobce ve světle výše popsanych závěrů shledat odpovědným ze spáchání správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci. Pokud k takovému závěru dospěje, musí především v souladu s dříve uvedeným upravit a precizovat popis skutku, kterým mělo k naplnění všech znaků skutkové podstaty předmětného správního deliktu dojít, a zajistit, aby takové závěry měly dostatečnou oporu v obsahu správního spisu. Teprve tehdy bude možno zvažovat, zda takovým případným jednáním žalobce, resp. jemu přiřitatelným jednáním jiných osob, mohlo být zaviněně ohroženo životní prostředí tím, že byly těžební činnostmi skutečně vytvořeny podmínky pro působení správními orgány specifikovaných škodlivých biotických a abiotických činitelů, resp. zda lze takovou těžbu označit za rozpornou s § 34 odst. 2 zákona o lesích či jiným ustanovením relevantního právního předpisu.
125. Na základě všech shora uvedených skutečností soud Napadené rozhodnutí žalovaného podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. zrušil pro vady řízení, spočívající v nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů, jakož i pro nedostatek skutkových zjištění potřebných pro závěr o sankční odpovědnosti žalobce, a též proto, že skutkový stav, z něhož správní orgán vycházel, nemá úplnou oporu ve spise a vyžaduje i jeho doplnění. V dalším řízení zohlední žalovaný závěry vyslovené výše v bodech 84 – 122 tohoto rozsudku, a znovu posoudí, zda a pokud ano, jakým konkrétním jednáním, mohl žalobce ve světle popsanych závěrů naplnit znaky skutkové podstaty správního deliktu podle § 4 písm. c) zákona o inspekci, přičemž zajistí, aby takové závěry měly dostatečnou oporu v obsahu správního spisu.
126. Právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
127. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši celkem 3 000 Kč, náklady za zastoupení advokátem za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci a sepis žaloby) a 2 režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 6 800 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb

(advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů a 21% DPH ve výši 1 428 Kč. Celková výše přiznaných nákladů tak činí 11 228 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 14. června 2018

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu